

ÁMORTH ANGELIKA

NŐNAP

Ülök a buszon. Felszáll egy idős bácsi. Feje már félig kopasz, kabátja dohos, kalapja szélét megrágtá a moly. Az egyik kezében egy kopott sétapálca, a másikban szövettáska.

Kitekintek az ablakon, mintha észre sem venném, és titkon abban reménykedem, hogy átengedi neki a helyét valaki, még mielőtt mellém totyogna.

Fáradt vagyok. 80 percen keresztül csak írtam és írtam szünet nélkül. Fárasztó óráim volt. A tanárból csak úgy áradt a sok okos szó, aminek legalább a negyedét nem értettem. Örülök, hogy végre hazamehetek. Nehéz a táskám, fáj a lábam a magassarkú cipőben, és amúgy is... Nőnap van.

Nincs szerencsém. Már mellettem áll. Nyagatni kezd a lelkiismeretem. Próbálom elhessegetni, de csak nem hagy nyugton. Jó, felállok. Nem, már mindegy. Egy ötven év körüli nő átadta a helyét az öregnek. Huhh, megkönnyebbültem.

A bácsi beismerve, hogy szüksége van a helyre, leült, majd táskájából egy kis virágcsokrot vett elő és átnyújtotta a nőnek.

– Boldog nők napját!

A fenébe, mégiscsak fel kellett volna állnom.

EGYPERCES PANASZ

Mindenki panaszkodik valamiért. Állandóan.

A reggeli 6.20-as busz mindig tele van tömve.

Valaki azért dohog, mert nem jutott neki ülőhely, így állnia kell. Valaki azonban rosszabbul járt. Ő is állva utazik, de a mellette szorongó utas könyökével a bordáját is nyomja. Megint másnak a „szomszédja” fogat sem mosott, hogy elérje a járatot. Szájából bő hagymás, füstölt kolbászos rántotta „illata” terjeng. Az egyik nő hosszú haja folyamatosan beleakad a mellette álló dzseki-jének cipzárjába. Közben a busz éles kanyarba ér, s egy férfinak egy fiatal lány az ölében landol. Gondolom, ő itt az egyetlen, aki nem panaszkodik. Már mint a férfi. A lány természetesen zavarban van, s fel van háborodva. Pedig akár

örülhetne is, hogy akadt ülőhelye. Egy koros öregúr pedig azért panaszkodik, mert az előtte álló hölgy parfümjének émelyítő illata felkavarta a gyomrát.

Nekem nem nyomja senki a bordámat, nem érzem senkinek a szájszágát, a hajam sem akad be semmibe, nem esem senki ölébe, és még a gyomrom sem kavargó. Én nem fértem fel a buszra.

GÉPANYA PROJEKT

– Anya, nagy hírem van számodra! Hamarosan nagymama leszel!

– Jaj, ne butáskodj, lányom. Elmúltál már 45, ilyen korban akarsz gyereket szülni?

– Miféle szülésről beszélsz, anya? Hol élsz te, a XX. században? Manapság már csak a szegények szülnek. Én legalábbis sohasem vállalnék annyi fájdalmat és szenvedést, amennyi egy szüléssel jár. Meg amúgy sem kockáztatnám az alakomat, még netán meghízom, vagy összemegy a mellem, vagy lógni kezd, és persze ott vannak még azok a szörnyű striák is...

– Csak nem örökbe akarsz fogadni gyereket?

– Hahaha, ne nevetess! Kinek kell a más zabigyereke, akit nem értek időben abortálni. Ugyan már, nekem egy saját gyerek kell.

– Akkor nem értem. Béranyát akarsz felfogadni?

– Nem, dehogyis. Úgy látom, te egyáltalán nem vagy informált e téren. Tudod, most van ez az új „gépanya” módszer. Az egyik barátnőm gyereke is így született. A mesterségesen megtermékenyített petesejtet egy úgynevezett műméhbe helyezik, ott fejlődik állandó orvosi megfigyelés alatt, majd pedig, ha kész a baba, akkor átadják a szülőknek. Így a kellő időben orvosolhatóak a netán felmerülő fejlődési rendellenességek, és ami a legjobb, hogy a genetikusok elintézik, hogy olyan neme, haj- és szemszíne legyen a babának, amilyet akarsz. Igaz, hogy kicsit drága az eljárás, de megéri.

...

– Szélmámosok! Én esküszöm, hogy beperelem önöket! Mit képzelnek magukról? Azt hittem, bízhatok a klinikájukban. Annyi pénzt fizettem ezért a gyerekért, hogy hallatlan! Pedig hangsúlyoztam, hogy szőke legyen. Szőke! Értik? Vagy talán színvakok? Ez fekete! És ne mondják nekem, hogy majd ha felnő, kiszőkül a haja. Ez sohase szőkül ki! Ez koromfekete! Feljelen-tem önöket! Porbadöntöm a hírnevüket! Fekete...

– Kérem, asszonyom, nyugodjon me...

- Csak ne nyugtatgasson itt engem!
 - Csak hallgasson meg. Elsimerjük, hogy valamit elszúrtunk, figyelmetlenek voltunk, de kérem, nyugodjon meg, megoldjuk. Tudja mit? Újrakezdjük a projektet, teljesen ingyen. És kártérítést is kap.
 - Persze, újrakezdik, hogy azt is tönkretegyék! Hátha vörösre sikerül!
 - Ígérjük, nem fordul elő még egyszer. Eddig ez az első ilyen hibánk, nem értem, mit ronthattunk el, de biztosítom, hogy a következő tökéletes lesz. Ha nem, akkor egyedül jelentem fel magam, sőt, a klinikát is bezáratom. Kérem, bízson bennem, nem lesz semmi gond. Nyugodjon meg.
 - Nyugodjon meg, nyugodjon meg... És ezzel a feketével mit csináljak? Vigyem haza? Azt hiszi, hazaviszem? Nekem nem kell ez a gyerek!
 - Megoldjuk ezt is, csak higgadjon le. Megoldjuk, hagyja csak itt.
- ...
- Mit csináljunk vele? Adjuk árvaházba?
 - Nem, akkor kiderülne, hogy hibáztunk. Rossz fényt vetne a klinikára.
 - Akkor mihez kezdjünk?
 - Jaj, mit problémázol annyit? Senkinek sem fog hiányozni, semmisítsd meg.

ESTI MESE

Esteledett. Tyúkanyó a szalmakupac tetején ült. Két kicsibéje hozzábújt, úgy melegedett. Már majdnem elaludtak, mikor a legkisebb kérélni kezdte:

- Anyóka, mondj egy mesét, kérlek.
- Nagyocska vagy te már a mesékhez.
- Akkor mesélj bármit!
- Na jó, de akkor figyelmesen hallgassátok!

Hol volt, hol nem volt... Régen a baromfiudvar minden népének megvolt a saját területe. A libáknak éppúgy, miként a kacsáknak, és nekünk, tyúkoknak is. De amikor gazdánk a földbirtok felét eladta, a kacsákat és a libákat egy nagy közös ólba zárták össze. A libák jó sokan voltak, ezért egyértelműen közülük került ki a parancsnok. Azt ígérték a kacsáknak, hogy mindenkit egyenlőnek fognak tekinteni, mindenben osztoznak majd, ezért kezdetben mindenki elégedett volt a helyzettel, sőt még örült is a libauralomnak, hisz ők igazán nagyok és erősek, veszély esetén védelmet nyújthatnak akár a görény ellen is. Ám a

továbbiakban nem úgy alakultak a dolgok, ahogy azt a kacsák elképzelték. Minden ételosztáskor a libák tömték tele először a begyüket, és szegény kacsáknak meg kellett elégedniük a maradékkal. Meg is viselte őket ez az alárendeltség alaposan. Visszamaradtak a fejlődésben, gyengék lettek és kiszolgáltatottakká váltak a libák előtt. A libaság már nem is tekintette a társaságot külön baromfifajnak, gúnyosan csak libafattynak nevezte őket. A kacsáknak hamar elégük lett az alattvalóságból, és szerették volna megváltoztatni a rendszert, de ehhez túl gyengék voltak. Akiknek pedig volt bátorságuk felhápogni néhanapján, azoknak hamar a nyakukra léptek.

S egy szép napon mégis véget ért az önkényuralom. A gazda eladósdott, ezért a szép köverre dagadt libákat és a tyúkok egy részét eladta, akik pedig megmaradtak, a kacsákhoz kerültek albérletbe, mert annyian már nem voltak, hogy érdemes legyen fenntartani értük egy külön tyúkólat.

Ezzel új szakasz kezdődött a baromfiudvar történetében. A kacsák végre uralomra kerülhettek. Meg is szédítette őket a hatalom rendesen. A csirkéket madárszámba se vették, és másnap már ugyanúgy bántak velük, mint annak idején a libák a kacsanéppel.

A csirkék az elnyomás alatt meggyengültek és megfogyatkoztak. De senki sem merte felemelni taréját a kacsauralom ellen, hisz mégiscsak a kacsaság volt jelentős többségben, de csak egy szép márciusi napig. A tavaszi levegőben szinte szikrázott a lázadás és a szabadság szelleme. Egy fiatal kakas így szólt társaihoz:

– Miért hagyjuk, hogy ennyire földbe tiporjanak minket? Miért hagyjuk, hogy elhitesseék csibéinkkel, hogy csirkének lenni szégyen? Hát nincs már bennünk egy csöppnyi büszkeség sem?

Egy pillanatra felnyílt a csirkéség szeme, de gyorsan lecsillapította forradalomvágyukat a kacsáktól és a megtorlástól való félelem. Csitítani kezdtek a kakast is, de az nem akarta ismerni a félelmet, mert apró agyával fel sem tudta fogni, milyen következménye lehet annak, ha fellázad a kacsaság ellen. Nem is halogatta a dolgot, odaállt a kacsák elé és szemükbe kukorékolta, ami a begyét bökte.

– Na, itt a vége, fuss el véle. Aludjatok.

– De hát anyóka, ez nem lehet a vége, nincs is rendes befejezése a mesének.

– Igen, még nincs befejezése. De hiszem, hogy egyszer még lesz.

Hallgattak. Nyomasztó volt a csönd. Süvített a szél. A csibék fázni kezdtek és mégjobban anyjukhoz bújtak.

– Anyóka, hogy halt meg a papa?

CSAK EGY KIS LELKET

- Megyek, leviszem a szemetet.
- Jó, köszönöm. Nézd csak, itt egy kis pénz, vegyél magadnak valamit
- és egy marék aprót nyomott a kezébe.

A konténerektől nem messze volt egy kis ábécé. Az üzlet ajtajánál ült egy kolduskölyök. Kabátkája sáros és szakadt volt, arca mocskos, a kesztyűje pedig lyukas. Kezében egy már csak három kerekű kisautót tartott és mutatójával a pártalan kereket görgette.

- Mit adhatok?
- Mmm... Mennyim is van? Egy... mm, sajtos csipszet és egy dobozos kólát.
- Tessék.
- Köszönöm.

Ahogy kilépett a bolt ajtaján, a kölyök felkapta a fejét és tekintetét a vásároltakra szegezte. Összpontosultan figyelte a kólát és a csipszet, majd hirtelen az autójára nézett és tovább görgette a kerekét.

- Kéred?

A másik gyerek zavarba jött. Nem tudta, valóban hozzá szóltak-e, vagy csak félre értett valamit.

- Hallod? Kéred vagy sem?
- Igen – válaszolta félénken.
- Ki az?
- Csak én vagyok, anya. Megjöttem.
- Mit vettél magadnak?
- Semmit. Csak egy kis lelket.

EGY TÁNCNYI BOLDOGSÁG

Hazajön a munkából feldúltan és fáradtan. Kimerülten és feszülten. Kedvetlen. Csak egy kis pihenésre és nyugalomra vágyik.

Az anyja ott ül a félhomályban, az asztalon konyak és két kis pohár. Csak az egyik volt használva. Az anya alkoholtól homályos, puffadt szemmel néz.

– Iszol velem?

– Igen.

Töltődik a pohár, legurul a konyak, végigfolyik a nyelvcsöveken.

– Engem vártál?

– Nem. Bárkit.

Hirtelen elfogja a gög és a szomorúság.

– Szóval bárkivel megelégedtél volna... Ez fáj.

– Nekem is.

A rádióban felzendül egy ismerős francia nóta.

– Hm... A fiatalságom hangja. Amikor még boldog voltam.

Kínos hallgatás. Csak a recsegő rádió szól. Szertefoszlik a gög.

– Felkérhetlek?

Kis habozás után táncba kezdenek. Ironikus ez a vidám dalocska, mégis jól esik. Bódító a mozgás. Olyan élő, olyan valóságos.

– Szép vagy, anya – suttogja a fülébe.

Véget ér a dal. Mozdulatlanná válnak, egymás szemébe néznek és hallgatnak. Csak állnak és néznek.

– Köszönöm, fiam.

– Mit?

– Ezt a kis táncnyi boldogságot.